

« zurück blättern vor »

SZWANK subst. m., ab 1564. **1)** ‘Verletzung, Beeinträchtigung, Nachteil, Verlust, Schaden; auch übertr.’ – ‘krzywda, ujma, strata, szkoda, uszkodzenie, uszczerbek; też przen.’: 1564 Prot B4, SPXVI *Ná ten czas [...] ofstátni szwank wzięli / Pozno mądrzy Frigowie.* o 1564 Mącz 130c, SPXVI *Infringere et impingere, Szwánk / Sztós á pogębek komu wyciąć.* o 1566 GórnDworz D5, SPXVI *najmniejszej rzeczy nie puszciáiąc mimo się / ktoraby mu [dworzaninowi] nieślawę przynieść moglá / bo szwánk w tey mierze [...] wieczną sromotą pachnie.* o 1600 KlonWor 14, SPXVI *Czáfem nieborak Burmistrz y szwanki obrywa.* o 1615 Salin. 2 484, L *Opiniia ta heretycka, choć się rozmaitych mieysc Pisma Ś. chwytá, i rozumem swoim to tam to sam szwanku uchodząc kołysze, wszędzie iednak w błędzie przeięta, i o szwank przyprawiona.* o (1785) 1859–1860 Narusz.Hist. VI 143, DOR *Począł umykać do swojej gospody, lecz dościgniony (...) po wielu odebranych szwankach, tamże zabity poległ.* o 1791–1792 Gaz.Nar. 1 306, L *Spadł z konia, ciężkiego atoli szwanku nie poniósł.* o (vor 1792) 1951 Kit.Opis 326 *Prócz tych ekspedycyj wojennych, nie bez szwanku żołnierstwa czasem, i znacznego, podejmowanych.* o 1817 Wiad.Bruk. 50 *bez szwanku [się] obeszło.* o 1898 Konopn.Ludzie 406, DOR *Nie lepiejże się wyrzec możliwej korzyści, niżeli się narażać na możliwe szwanki?* o [LBel.] (1934) 1949 Cent. Czel. 69, DOR *Lotnicy wyszli na szczęście bez szwanku, ale dwie maszyny odpadły z ratowniczych szeregów.* – SPXVI, MĄCZ, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR (wych. z użycia). **2)** ‘Wanken, Taumeln, Schaukeln’ – ‘chwianie się, wahanie się, kołysanie się’: 1564 Mącz 131d, SPXVI *Fluctuatio, Tułanie. Szwánk.* o [LBel.] (1703) 1705 Chrościń.Job 20 *Bo dziś ich [bogatych] trzyma głos dobrego mienia, Iutro śwank wiarę wátlí y odmienia.* – SPXVI, MĄCZ, CN, TR, L, SWIL, SW (m. u.). o **Etym:** nhd. *Schwang* subst. m., ‘schwingende Bewegung, taumelnder Gang, Neigung, die zum Sturz führen kann’, GRI. o **Der:** *poszwank* subst. m., †1622 Mias., SW, zuerst geb. SWIL, nur für Inh. 1.

« zurück blättern vor »